

Kedves Testvérek!

A mai napon a magyar egyházban az évközi második vasárnap szövegeit olvassuk. Ebben annak kinyilatkoztatását, hogy Jézus lesz az, aki helyrehozza az emberiség eltévelyedését. Átvállal, magára veszi az emberek megváltását. Emberek megváltását, segítségét. A magyar történelmünk több olyan személlyel rendelkezik, akik hősiesen vállalták a magyarság sorsának, lelkiiségének javítását, megújítását.

A mai napon Árpád házi Szent Margit halálának évfordulója van. Mint tudjátok éveken keresztül Szent Margit Gimnázium igazgatója voltam és így nagyon érdekelt Szent Margit sorsa, küldetése és üzenete a manak.

A kolostor, amiben Szent Margit élt és ahol nyugszik, a mai Margitszigeten van, romjai ma is mindenki által látogathatók.

Ady Endre

Szent Margit legendája című versében így ír:

*Vallott nekem a Nyulak-szigete
Regék halk éjén. Íme a titok:
Királyi atyja klastromba veté
Legendák szüzét, fehér Margitot.*

*Álom-leány volt: egy fojtott sikoly.
Ájulva hullt egy durva szó miatt.
S robogtak a királyi udvaron
Hajrázó, vad, bozontos férfiak.*

Hogy megértsük az akkori kort, emlékeznünk, kell arra, hogy 1232-ben IV. Béla király 3 magyar domonkos szerzetest küld az óhaza felderítésére. Erről kevesebbet szól a történelem, de Ottó nevű barát visszatért és halálos ágyán elmondta, hogy a Kaukázus déli lejtőin találkozott egy magyarral s beszélt vele magyarul nyelven.

1235 tavaszán Béla király 4 szerzetest küld, vezetőjük Julianus barát volt, ő róla többet szól a történelem. Julianus a Volga mentén találta meg magyarjait. Mindkét helyen szót értettek és tudtak a sok száz évvel nyugatra távozott honfitársaikról. Az akkori domonkos tartományfőnök azt írja pápának: „Megtalálta őket, a nagy Etil (Volga) folyó mellett, kik látván őt, s megértvén, hogy keresztény magyar, nagyon örvendeztek megérkezése fölött.,,

Julianus barát vette hírül és hozta meg Béla királynak, hogy mondhatatlan nagy tatár sereg készülődik Magyarország ellen. 1241-ben Wahlstattnál Batu alvezére, megsemmisíti a németek és lengyelek egyesült seregét, majd a vértől és a győzelmi mámortól megittasodva betörték Magyarországra. Béla király megkísérelte föltartóztatni őket a Sajónál, de borzalmas vereséget szenvedett, és Dalmáciába kellett menekülnie. A király pecsétje is a tatárok kezébe került, így rengeteg ember tudtak legyilkolni vagy esett fogságba. Egyesek szerint az ország háromnegyedét leölték, ma már inkább azt mondjuk elestek az otthonért vívott harcokban, mai mértékadóbb becslések inkább a felét mondják, de különös kegyetlenséggel, még a gyermekeket is meggyilkolták.

Béla király hiába kért segítséget, hiszen Európában úgy gondolták, hogy Magyarország egyszer s mindenkorra megsemmisült. A német császár azt írja III. Henrik angol királynak, „Béla gondatlan volt, nem készült fel a támadásra, a magyarok, lusták és henyélnek. Országá megsemmisült.” (Úgy nyilatkozik mintha ők csatát nyertek volna!)

A királyi család végső elkeseredésében a születendő gyermeküket Istennek ajánlották. A lehetetlen megtörtént: messze Belső-Ázsiában meghalt a nagykan, s Batu a Duna-Tisza táján meghódított hatalmas területeket hátrahagyva, összegyűjtötte megfogyatkozott lovasait, és sietve távozott kelet felé, hogy le ne késsen az osztozkodásról vagy serege újjá szervezéséről.

Béla és Mária nem vonakodott fogadalmát teljesíteni: amikor Margit hároméves lett, beadták a domonkos nővéreknek Veszprémi kolostorába. Domonkosok rendi családja, amelyben Margit felnövekedett, még csak néhány évtizede létezett. Még telítve volt az indulási buzgalom frissességével és töretlenségével.

Szent Margit ma ismert legrégebbi legendáját Ráskai Lea domonkosrendi szerzetesnő 1500-as években írt kódexmásolatából ismerjük.

Életében legendává vált az egyszerű emberek szemében. Az Isteni jóságba, tudásba és szeretetbe vetett hit hatására életében sokakat meggyógyít és tanácsaival megsegít. Halála után sírjához tömegek zarándokolnak és nyernek vigasztalást és gyógyulást elsősorban a szegények.

Margit valóban mélyen hitt abban a küldetésében, amit szülei neki szántak. Isten számára rendelt feladatnak tekintette, a haza szolgálatában. Fontosabb lett számára az ország érdekeinek szolgálata, mint személyes kényelme, fényűzése.

A szentté avatási perét megelőző vizsgálatban főként a köznép, az egyszerű emberek tanúvallomásaira tudtak támaszkodni. A Rómából kiküldött vizsgálóbizottságnak feltűnt, hogy a magasabb rangú egyházi tisztviselők teljes közönnyel viseltettek, sőt nem vettek részt, Margit szentté-avatási eljárásában.

Margitot gyakran látogatták tanácsért, gyógyulást keresve az országló és egyéb nemesi családok hölgytagjai. Margit tanítása és lelki hatása rajtuk keresztül eljutottak az ország minden részébe. Ez az oka, hogy szentté-avatási peréhez egyszerű emberek, elszegényedett köznemesek tömegesen jöttek el, míg a vezető réteg tüntetőleg távol tartotta magát. Szakoly váci dékán-kanonok volt az egyetlen magasabb egyházi méltóság a sok kihallgatott tanú mellett. Boldoggá avatási perét sohasem fejezték be, de tiszteletét 1789-ben hivatalosan is engedélyezték. 1943-ban avatták szentté.

A szenté avatás előkészületében több regény is született, ebben az években jelent meg két nagyszerű regény Szent Margitról, Kodolányi János Boldog Margit és Gárdonyi Géza Isten rabjai című regénye.

Gárdonyi regényéből szeretnék egy epizódot idézni. Az regény egyik alakja Jancsi fráter, akinek édesanyja szolgáló asszony a kolostorba és a gyermek Jancsi fráter őt indul látogatni a Nyulak szigetére az idősebb domonkos Szikárdusz testvérrel.

Az úton találkozunk egy részeg emberrel és az öreg fráter azt mondja Jancsinak, „Látod, ez az ember úrnak látszik, pedig nem Úr! A testnek a rabja.”

Majd az árusok mellett mentek el itt Szikárdusz fráter megjegyzi: „Látod: pénz rabjai!”

Majd egy bársony-süveges úr lovagol el. Az idős fráter megjegyzi: „Látod a pompa rabja!”.

Jancsi utána bámult.

Mindenki rab –e? - kérdezte félénken.

Mindenki, - bólintott Szikárdusz.

A király is?

Király is.

Kinek a rabja a király?

Nemzet rabja.

Mink is rabok vagyunk-e?

Mink is.

Mink kinek a rabjai vagyunk?

Isten rabjai, fráterkám.

Szótlanul mentek tovább. A révhez értek. Szikárdusz ott- vártukban rámosolygott a fiúra:

- Vajon mit gondolsz tied feje: kinek jobb rabja lenni? úrnak-e? földbirtoknak-e? pénznek-e? asszonynak-e? vagy a jóságos Istennek?

A regény címét ebből a jelenetből vette Gárdonyi.

Mi is feltehetjük a kérdést, hogy kinek a rabjai, vagyunk: a mobil telefonnak? A drogoknak? Az elegáns öltözetnek? Az internetnek? A televízióknak? A szép öltözéknek? A médiának? A vagyonnak? A pénznek? A nemzetnek?

Vajon az Istennel való rabságnak feladatát megérted-e?

Margit hercegnő ez a fiatal leány, Ady Endre így fogalmaz: „Legendák szüzét, fehér Margitot!”. Aki szülei kívánságára és fogadalmára lép a kolostorba és vállalja ezt a rabságot, az Istenét, a nemzetét, szegény hazájáért, amit újjá kellett építeni, nemcsak fizikailag, hanem lelkileg is.

Most is ebben a helyzetben vagyunk, válaszolni kell, hogy van-e küldetésünk a Duna-Tisza rónáin. Már nem mondhatjuk, hogy a Kárpátok bércei között. De itt ezen a rónán vállaljuk-e a küldetésünket?

Szent István törvénykönyvében az olvasható idézem: „Istenhez méltó és az embereknek felette jó, ha minden egyes ember szabadságban éli le életét!” Emellett a szabadság mellett dönteni kell, de ne feledd az első részét sem, hogy Istenhez méltó!

Ady Endre így fogalmaz: „Legendák szüzét, fehér Margitot!”. Aki szülei kívánságára és fogadalmára lép a kolostorba és vállalja ezt a rabságot, a nemzetéért, szegény hazájáért, amit sikerült újjáépíteni, mind épületeiben, mind lelkekben. Most újra rajtunk a feladat. Amen.